

Бекітемін
№21 «Алпамыс» балабақшасының
меңгерушісі Нурмағанбетова

**«Балдәурен» ортаңғы тобының
2021-2022 оқу жылына арналған
вариативтік бөлімнің жылдық жоспары**

Тәрбиешілер: Назарбаева Айгуль
Өмірзақова Гүлзира

«Ойнайық та, ойлайық»

**Мектепке дейінгі кіші жастағы (3 жастан 5 жасқа дейінгі) балаларды
тәрбиелеу мен оқытуға арналған «Зерек бала» бағдарламасының
«Қатынас», «Таным», «Әлеуметтік орта», «Шығармашылық»
білім беру салалары бойынша ортаңғы тобындағы
вариативтік компоненттің тақырыптық жоспары**

Кіріспе

«Ойын - бұл баланың рухани дүниесіне, оның қоршаған ортасы туралы ұғымдардың және түсініктердің жандандыратын ағыны енетін үлкен жарық терезе сияқты», деп Сухомлинский В. А жазған болатын.

Қазіргі заманда мектепке дейінгі білім беру жүйесінің жағдайы жаңаруда және дамуда. Жаңа мемлекеттік стандарт мектепке дейінгі білім беру қызметінің негізі болып базистік оқу жоспары анықтайтынын педагогтың іс әрекеті емес, бала – педагогикалық процестің субъекті ретінде болатын көрсетеді. Біртіндеп қиындап отырған ойын іс әрекетінің міндеттері балаға алға жүруді, өз шығармашылық қасиеттерін дамытып, өздігінен жетілуге мүмкіндік береді. Ал ойын сауық, демалыс ретінде бола тұрып, оқытуға, шығармашылыққа, адам қарым қатынастарының, өмірдің әр түрлі салаларында көрінудің, оларды модельдеуге айналуға мүмкін.

Еркін сюжетті-рөлді ойын — мектепке дейінгі жастағы балалар үшін ең қызықты іс-әрекет. Оның тартымдылығы — ойнай отырып, бала субъективті еркіндікті сезінеді, тәжірибелік туынды іс-әрекеттегі қарсылықтарға тап болып, қиынға түсетіндердің барлығы — заттардың, әрекеттер және қарым-қатынастардың оған тәуелді екенін сезінеді. Сонымен қатар, педагогикалық әдебиетте балабақшадағы балалардың ойын іс-әрекеті тиісті деңгейіне жете алмайтыны туралы мәселе бірнеше рет көтерілген болатын. Ойын — кез келген әрекет сияқты бей-берекет пайда болмайды — ересектер тарапынан қалыптастырылады. Балалар ойнай алу үшін олардың саналарында эпизод-әрекеттердің жиынтығы тұрақталу тиіс. Балалар қандай әрекеттерді орындау керек екенін білулері қажет және меңгерген білімдерінен тек осындай лайық сәттерді тандай біліп, оларды қиялдан құрылған жаңа сәттер ойнап таба білулері тиіс. Сондықтан тәрбиешінің бала ойынын ұйымдастыру технологиясын меңгеру мәселесі айрықша өзекті болып отыр.

Мектеп жасына дейінгі баланың дамуы әр жақтылығымен және қарқындылығымен ерекшеленеді. Мектеп жасына дейінгі кезеңде бала дамуының түрлі бағыттарында маңызды өзгерістер орын алады – іс-әрекет түрлері жетіледі, тұлға дамуында өзгерістер байқалып, танымдық іс-әрекет мазмұны тереңдей түседі.

р/с	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны	Мерзімі	Көрнекіліктері	Құралдар	Пайдаланылған әдебиетте, әдістемелік жинақтар
1	«Балабақша» сюжетті-рөлді ойын	Балабақша тіршілігі туралы ұғымдарын кеңейту. Балаларды өздігінен рөлдерді бөлуге және өзіне берілген рөлге сәйкес әрекет етуге үйрету.	1	01.09 2021	Тақта, журналдар, карталар, күнделіктер	Балабақша құралдары	«Сюжетті-рөлдік ойындарды модельдеу» әдістемелік құралы. Астана 2012
2	«Кім тез?» ойыны	Зейінді дамыту, белгі бойынша бірлесіп әрекет жасай білуге үйрету. Балаларды жылдамдыққа, ептілікке баулу.	1	03.09 2021	Түрлі түсті қағаздан жасалған тіреуіші бар жалашалар	Түрлі- түсті қағаздар, жалаушалар	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
3	«Ерекше шимайлар»	Шығармашылық қиялды, бейнелі ойлауды, ұсақ қол моторикасын дамыту.		15.09.	Түрлі сызықтар бейнеленген суреттер	Ақ парақ, қылқалам, түрлі түсті бояулар	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
4	«Пиктограмма» ойыны	Балалардың есте сақтауын, ойлау қабілеттерін дамыту.	1	22.09 29.09	Балаларға есте сақтауға берілген әрбір сөздің сызба суреті	Еркін тақырыптағы суреттер	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін

5	«Қауіпті емес» ойыны	Балаларға қорғану сезімін дамыту, өміріне қауіп төндіретін, өзінің және өзгелердің денсаулығына зиян келтіретін жағдайлардан ажырата білуін дамыту. Озара көмек көрсете алу сезімдерін тәрбиелеу.	1	06.10	Денсаулыққа қауіпті және қауіпті емес жағдайлар бейнеленген дидактикалық суреттер	Түрлі түсті көртішкілер	«Ойнайықта, ойнайықта» Мектепке дейінгі балалардың танымдық қызығарлығын дамыту бағдарламасы. Астана 2010
6	«Құтқару қызметі» сюжетті-рөлді ойын	Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай жасау және ынталандыру, ойын желісіне сәйкес шағын топтарға бөліне білуді және белгілі бір ойын әрекеті аяқталғанда тұтас ұжымға біріге білуді қалыптастыру. Балалардың тілін дамыту.	1	13.10	«Жедел жәрдемнің атрибуттарын» қолдану. Басқару пульстері, жүк көлігі, арқан жіптер	Қорғаныш бас киімдері, қолғаптар, қолшамдар	«Сюжетті-рөлдік ойындарды модельдеу» әдістемелік құралы. Астана 2012
7	«Ателье. Сән үйі» сюжетті-рөлді ойын	Берілген ойын әрекеттер сюжеттеріне сәйкес балалардың топтарға бөліне білу және аяқталғаннан кейін қайтадан бір ұжымға бірігу білігін қалыптастыру, тігінші, сәнгер, үлгішінің еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу, диалогпен	1	20.10	Үлгі суреттер, ойыншық макеті	Шымалдық, түрлі өлшемдегі және түстегі маталар, жіптер, фотоаппарат, сән үлгілері	«Сюжетті-рөлдік ойындарды модельдеу» әдістемелік құралы. Астана 2012

		ереже бойынша әрекет ету іскерліктерін дамыту.				қызыл,сары,жасыл дөңгелек пішіндер	қызыл,сары, жасыл дөңгелек пішіндер	Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
12	Резеңке, оның сапасы мен құрамын зерттеу	Резеңкеден жасалған заттарды танып, олардың сапасы (бетінің құрылымы, қалыңдығы) мен құрамын (қаттылығы, серпімділігін, иілгіштігін) анықтау	1	24.11		Резеңкеден жасалған ойыншық, сіреңке	Резеңкеден жасалған заттар	«Сюжетті-рөлдік ойындарды модельдеу» әдістемелік құралы. Астана 2012
13	Пластмасса, оның сапасы мен қасиеттерін зерттеу	пластмассадан жасалған заттарды танып, олардың сапасы (беттік құрылымын, қалыңдығын, түсін) мен құрылымын (қаттылығын, иілгіштігін, жылу өткізгіштігін, балқуын) анықтау.		08.12		Пластмассалы стақандағы су	Пластмассадан жасалған заттар	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
14	Түсті мұздықтарды дайындау	Қарды зерттеу. Оның қасиеттерімен (суға айналуы, қатуы, бір-біріне жабысуы) балаларды таныстыру.		15.12		Қар мен мұз	Қар кесектерінің суреттері.	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту

15	«Қардағы іздер мен өрнектер» ойыны	Балаларға қар бетіндегі түрлі аяқ киімдер мен жан-жануарлардың іздерімен таныстыру.	1	22.12	Қар мен іздердің суреттері.	Баспа әдісмен дайындалған жан-жануарлардың іздері.	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
16	«Керемет тамшылар» ойыны	Балаларға түрлі-түсті бояуларды пайдалана отырып, ақ паракка тамшыларды саусақ арқылы салғызу.	1	23.12	Ашық күн мен бұлтты күн, тамшы суреттері	Бала санына қарай бояулар мен ақ қағаздар	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
17	Түрлі- түсті мозайкалардан үйлер мен жалаушалар	Балалардың назарын әр түрлі затқа сәйкес түстерді пайдалана білуге үйрету.	1	05.01	Көпқабатты үйлер мен жер үйлердің суреттері.	Қораптағы мозайканың әр түріне элементтен қызыл ұсақ бөлшекке көк бөлшектер	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010

18	Шынымен ойындар	Балаларға шыны түрлерімен ойнаудағы қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Шыны түрлерін көрсету.	1	12.01	Шыны түрлері	Бала санына қарай шынылар	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
19	«Құпиялы түстер әлем түсін өзгертеді»	Балаларға түрлі түсті шыны арқылы қарау арқылы әлем қызықтарымен таныстыру.	1	19.01	Түрлі түсті суреттер мен шынылар	Бала санына қарай шынылар	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
20	«Ғажайып қалта» ойын	Әр баланың тәжірибелік іс-әрекетіне негізделіп, дидактикалық ойыншықтардың бөлшектерімен жабдықтарын пайдалана алуға үйрету.	1	26.01	Дорбаның ішіне:төртбұрыш, үшбұрыш, алма, қораз, ойыншықтар	Ойыншықтар	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
21	«Жанды пішіндер» ойыны	Қимыл-қозғалыс және коммуникативті дағдыларды, қимыл-қозғалысты орындау және геометриялық пішіндерді орналастыра алуды дамыту.	1	02.02	Геометриялық пішіндер	Бала санына қарай геометриялық пішіндер	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы.

22	Айнамен ойындар. «Шағылысқан күн сәулелерін жіберу»	Балаларға күн сәулесі жылуының пайдасын түсіндіру. Күн сәулесінен түскен жылудан адам ағзасына пайдалы дәрумен алатынын түсіндіру.	1	09.02	Ауа райы суреттері. Ашық мен жаңбырлы күн бейнеленген суреттер	Бала санына қарай айна, күн сәулесі	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
23	«Күнді ұстап ал»	Балаларға күн сәулесі жылуының пайдасын түсіндіру. Ойын ойнау арқылы күннің ерекшеліктерін бақылату.	1	16.02	Ауа райы суреттері. Ашық мен жаңбырлы күн бейнеленген суреттер	Бала санына қарай айна, күн сәулесі	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010
24	«Айнада не бейнеленген?»	Балаларға айнаға далапты пайдаланып сурет салуға үйрету.	1	23.02	Жануарлар, құстар, жемістер суреттері	Айна, далап	«Ойнайық та, ойлайық»
25	«Торт бояу»	Балаларға салатын суретіне сай түстерді дұрыс тандай білуін, жалпы түстер туралы туралы білімін бекіту.	1	03.03	Еркін тақырыптағы суреттер	Акварель мен су құятын ыдыстар	«Ойнайық та, ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана, 2010
26	«Жайлаудағы дүкен» сюжетті-рөлді	Балаларда ойын барысында бірнеше әрекеттерді логикалық	1	03.03	Қазақтың тұрмыстық заттары:	Касса, азық-түліктер жинағы;	С. Мауленов «Бәрі жұмыста»; М. Әлімбаев

	ойыны	бірізділікте байланыстыру, ойын жағдайына кіру, өзіне рөл алып, ойын аяғына дейін рөлге сәйкес әрекет ету, құрбы-құрдастарымен өзінің жеке ойын бөлісу, келісе білу біліктерін қалыптастыру. Қазақтың салт-дәстүрі мен өмірі бойынша балалардың білімдерін кеңінен қолдану. Билингвалдық компоненттер негізінде диалогтік тілдік қатынасын дамыту.		дастархан, кесе, шыныаяқ, шайнек, ұлттық киімдер,	сатушылар, кассирлердің арнайы киімдері; чектер, сөмкелер, әмияндар, ақшалар; ұсақ ойыншықтар жинағы; журналдар, газеттер; киім, аяқ-киім, бас киім	«Жұмыстың жаманы жоқ»; К.Ыдырысов «Жайлауда»; А.Оразакын «Жайлауда».
27	Түрлі- түсті қағаздан оюлар мен сырмақтар құрастыру.	Балаларға түрлі түсті қағаздан немесе кардоннан сырмақ пен текемет құрастыра білуге үйрету.	1	Қазак бұрышындағы сырмақ пен текемет. Ою өрнек суреттері.	Бала санына қарай түрлі түсті қағаз, желім, ою-өрнектер	«Ойнайық та,ойлайық» Мектепке дейінгі балалардың танымдық құзыреттілігін дамыту бағдарламасы. Астана 2010

28	«Отбасы. Қарлығаштың туылған күні» сюжетті-рөлді ойыны	Ойында әлеуметтік ортадағы шынайы оқиғаларды көрсете білуді, отбасы - бірге тұратын адамдар туралы ұғымды қалыптастыру, жақын адамдарына қамқорлық көрсету талабын дамыту, өзінің отбасын мақтанш тұту сезімін дамыту, өзінің отбасы туралы білімін тереңдету негізінде балалардың сөздік қорын белсендіру.	1	30.03 2022	Көрпе, дастархан, сандық, ыдыс, торсық, тұлпар, қазан, тарақтар, қамшы, қазақтың ұлттық аспаптары (домбыра, қобыз, сырнай), қазақтың ұлттық костюмдері мен орамалдары. Ыдыс-кесе, шәйнек. Қант, кәмпиттер. Жиһаз – дастархан. Сыйлық бауырсақтар	Көрпе, дастархан, сандық, ыдыс, торсық, тұлпар, бауырсақта, қазан, тарақтар, қамшы, қазақтың ұлттық аспаптары (домбыра, қобыз, сырнай), қазақтың ұлттық костюмдері мен орамалдары. Ыдыс-кесе, шәйнек. Қант, кәмпиттер Жиһаз – дастархан. Сыйлық – бауырсақтар	Д.Габе «Менің отбасым», «Інім»; С.Мендербеков «Киіз үйде»; А. Дүйсенбиев «Бір күні өзенде»,
29	«Балық аулау» ойыны	Балаларға балық және су туралы, балықтың көлемін, сыртқы пішінін, түстерін ажырата білуге үйрету.	1	06.04	Табиғат бұрышындағы аквариум. Балық суреттері.	Түрлі- түсті балық, ойыншық, шелектер	«Ойнайық та,ойлайық» Астана 2010

30	«Ұшқыштар» сюжетті-рөлдік ойыны	Ойында қоршаған ақиқат өмірдің оқиғаларын көрсету біліктерін қалыптастыру. Балалар арасында бірлесіп ойнау дағдыларын, рөлдерді бөлу туралы келісу біліктерін тәрбиелеу. Сюжетті-рөлдік ойында жаңа мазмұнмен, жаңа эпизодтармен байыту арқылы жалғастыруға үйрету. Сөздік қорын дамыту, сөз сөйлеу қабілетін байыту	1	13.04 2022	Ұшақ, шланг, машина, көлікке жанармай құйушы ұшақтың штурвалдары, штурман картасы, радиостанция, құлаққап, торлар, байрақ немесе жалаулары бар бақан, кеме, ұшақ, дабыл жалаулары	Ұшақ, шланг, машина, көлікке жанармай құйушы ұшақтың штурвалдар, штурман картасы, радиостанция, құлаққап, торлар, байрақ немесе жалаулары бар бақан, кеме, ұшақ, дабыл жалаулары	И.Винокуров «Аэродромда», «Ұшақты кім жүргізеді», «Биік ұшып, тереңді көреді», «Далада ұшақ қалай жұмыс», «Боран арасында».
31	«Дыбыс шығаратын бөтелкелер» ойыны	Балаларды суга, құмға толтырылған немесе бос бөтелкелерді пайдаланып, қандай дыбыс шығаратынын үйрету.	1	20.04 2022	Бөтелкелер, су, құм	Бала санына қарай бөтелкелер	«Ойнайық та, ойнайық» Астана 2010
32	«Жануарлар қалай дыбыстайды?»	Балаларды төрт түлік жануарлармен таныстыру, олардың қалай дыбыстайтынын таныстыру. Оларға қамқор болға тәрбиелеу.	1	24.04 2022	Үй жануарлары мен жабайы аңдар суреттері.	Жануарлар суреті, түрлі-түсті қарындаш	«Ойнайық та, ойнайық» Астана 2010
33	«Жадында сақтап көрші» ойыны	Көріп есте сақтауды, зейін, көлемін, байқағыштықты дамыту.	1	04.05 2022	Әр түрлі майда ойыншық түрлері	Әр түрлі майда ойыншық	«Ойнайық та, ойнайық» Астана 2010

								түрлері		
34	«Мені таны» ойыны	Кіріп есте сақтауды, тактильді түйсікті, нақты белгілер (дене бітімі, шашы, киімі, қолдары және т.б.) бойынша көзі танылған күйде бір-бірін тани алуын дамыту	1	11.05 2022	Тәрбиешінің сөздік тапсырмалары арқылы ойын іс-әрекеті	Тәрбиешінің сөздік тапсырмалары арқылы ойын іс-әрекеті	«Ойнайық та,ойлайық» Астана 2010			
35	«Суретке сәйкес жұбын таңда» ойыны	Логикалық ойлауды,заттың бар белгілерін анықтау,затты сипаттамасына қарай тауды дамыту	1	18.05 2022	Жемістердің суреті,таратпа материалдар	Алманың суретін алма ағашына орналастыру	«Ойнайық та,ойлайық» Астана 2010			
36	«Көңіл күй»	Баланың эмоционалды көңіл күйін анықтауға үйрету.	1	25.05 2022	Түрлі көңіл күй бейнеленген суреттер		«Ойнайық та,ойлайық» Астана 2010			

Барлығы: 36 сағат